

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

11. Probatur quarto ex horrore, quo Pelagiani adiutorium voluntatis & actionis aversati sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

vel qualem libet significet, quam tamen aperte non exprimit. Quod ante dixerat, videlicet adhuc incertum esse, quo Christi auxilio minuetur. Itaque ut omnis erroribus istis latebra clauderetur, sub qualibet & qualibet & ubi cumque constituta gratia, sua in eos tela dirigit. Sicut igitur si quis recentiorum convinceretur gratiam quam tuetur, secundum merita dari voluntatis, non satis idonee se defenderet asserendo Pelagium defendisse gratiam legis atq;

A doctrina, se veram genuinamque gratiam voluntaris; ita non satis à se Pelagiani erroris labem removeret, qui dicit, se aliam gratiam quam legis doctrinam que defendere. Nimirum quia utrobique Augustinus quamlibet, qualem libet, ubilibet constitutam gratiam quisque tenetur, si detur ex meritis; vel si solum possibilitatem voluntatis & actionis adjuvet, cum sanæ & Apostolicæ & Evangelicæ doctrinæ violatæ eum facit.

CAPVT XI.

Probaturo quarto ex horrore, quo Pelagiani adiutorium voluntatis & actionis a versari sunt.

QVARTO natura adiutorii voluntatis & actionis quod Augustinus aduersus Pelagianos tuebatur, & eius ab Adiutorio Possibilitatis differentia clarissime dignosci potest, ex illa ingenti aversione, qua Pelagiani illud semper horruerunt. Quod argumentum meo quidem iudicio gravissimum, si Scholastici Doctores, ea qua fas erat attentione, ponderassent, non in eas opiniones se compegissent, unde evadi sine maxima Catholica & Pelagianæ doctrinæ perturbatione non potest. Sed quia tenuiter admodum ipsi Pelagianus error perspectus est, magisque propriis tuendis principis, quam veritati ex Augustino indagandæ intenti sunt, Pelagianis iam sepultis & silentibus facile quodlibet imponitur, & celeberrimorum ingeniorum, veluti crassissimorum intoleranda hebetudo apud imperitos.

Ut igitur vis istius argumenti diluceat, breviter hęc tantum nervos ejus, unde pendeat, indicabimus. Nam aliis locis pleraque fuscè declarata sunt, quorum inutili repetitione nolim fatigare lectores. Itaque sciendum est neminem, quod sciam; vel Catholicorum unquam, vel Hæreticorum, vel Philosophorum potentiores viros adversus omnes extrinsecus irruentes, vel intrinsecus insurgentes animo motus arbitrio libertatis tribuisse, quam Pelagianos. Extat hac de re ex professo suscepta Iuliani cum Augustino dissertatio: in qua non solum illos bonos & indeliberatos animi motus, quos Neoterici tanquam veram Christi gratiam prædicant, sed etiam omnes vehementissimas animi perturbationes sola voluntatis libertate frenari, imò exlingui posse præsentent. Dogma enim adamantine veritatis inter ipsos erat, quod subinde diximus, *sufficit homo ingentis sibi* *motibus dare leges: quam animi fortitudinem nullis doloribus domari, nullis blanditiis captivari posse sentiant, nisi ultra tanquam omnibus superior motus se ipsum suâ libertate dederet.* Hæc latius loco suo ex propriis eorum verbis demonstrata sunt. Ex quo fiebat consequenter, ut nullos immixtos motus, nulla adiutoria voluntatis exhorrescerent, dummodò illam imperatricem arbitrii

potestatem illibatam esse sinerent, ne quoquam illa domina tanquam captiva trahi videretur.

Cum igitur hæc esset eorum de voluntatis fortitudine sententia, quibuscumque motibus ageretur, doctrinam Augustini qua non tantum Possibilitatis adiutorium, sed etiam voluntatis & actionis tuebatur, indignissime tolerare expulseruntque velut intolerabilem. Nam octo aut novem absurditates plus quam dici posset exorbitantes asserere sibi videbatur, quarum singula doctrinam Evangelicam Christianamque fidem de moribus funditus subverterent. Nam si ve daretur hominibus istud adiutorium voluntatis & actionis, quod Augustinus prædicabat, si ve negaretur, certissimum putabant introduci libertatis excidium, coactionem afferri, necessitatemque voluntati, fatum condi, ignavâ bene faciendi securitate animos obtorere, bonas voluntates laedere, præclaras actiones merito frustrari præmiisque criminabantur, que singulatim & fuscè ex propriis Pelagianorum & Augustini scriptis demonstravimus. Iam vero quem sit ineptum & ridiculum, adeoque delirum ac stultum, homines Augustino teste subtilissimos, qui nullis motibus in arbitrium voluntatis irruentibus terrebantur, tot criminacionibus adiutorium lacerare, quod ab initio usque in finem semper exactissime libere voluntati subditur, ejulq; nutu in influendo secum, vel non influendo regitur & coëreetur, in eodem loco tum verbis nostris qualibuscumque declaravimus, tum per se res ipsa in cunctis que periti vel imperiti corde tam altè clamat, ut non tam volentibus intelligere advertenda sit mens qua veritas videatur, quam nolentibus aures obturandæ ne clamor ejus audiat. Nam propter nimiam facilitatem istud adiutorii genus à Scholasticis illis, tanquam verum adiutorium voluntatis & actionis, arreptum est. Vade ne de trivio aliquid invenisse viderentur, Pelagiana sententia velut monstruosæ stupiditatis inducenda fuit: *Nisi enim nimis accusaverint Cæcus, Ibis 19. de Civitate, 12.* patrum Hercules laudaretur.

Sed quamvis Pelagianos tam inertis stupore fuisse fateremur, ut rem oculis omnium vulgicæ iudicio expositam & propriis principis maxime consentaneam non perciperent, quis

Vide 1. 5. de heres. Pelag. cap. 11.

Vide 1. 5. de heres. Pelag. cap. 12. 13. 14. 15. 16.

Ibid. 10. cap. 17.

Ibid. 19. de Civitate, 12.

Id. 1. 5. de heres. Pelag. cap. 12. 13. 14. 15. 16.

primum Ecclesie ingenium Augustinum, Angelicamque subtilitatem ejus tam obviam ac trivialem gratie cum libertate concordiam non penetrasse deliret, aut pietatem ejus Pelagianis eam declarare noluisse? unica namque sententia quod *adjutorium Christi in libero relinquere voluntatis arbitrio*, totius laboriosissimae controversiae filum praecidisset. An forte mysterium istud recentioribus revelatum ignoravit? Quid ergo quando de actuali primi hominis adjutorio satagebat talem ejus cum libera voluntate concordiam & sub ejus nutu subjectionem tanta verborum ubertate, sententiarumque claritate manifestavit, & Neotericis praeformavit, ut ipsi phrasibus ejus ad exprimendos propriissime & efficacissime conceptus suos, arripere cogantur, ac dominativam arbitrii potestatem super adjutorii concursu sententis ejus explicare? Quid enim clarius ullus Scholasticus in explicanda voluntatis sub gratiae concursu libertate dixit unquam, vel a quoquam dici potest, quam quod tunc iterum iterumque dixit & inculcavit Augustinus? Tale videlicet fuisse istud adjutorium ut hoc Deus in hominis primo libero relinqueret arbitrio: ut illud per liberam arbitrium deserere posses: quod desereres cum velles,

A & in quo permaneres, si velles: quo fieret ut haberet institutum si velles, sed si velles etiam desereret: per quod posset permanere si velles: cum quo perseverare & non perseverare in eius arbitrio relinqueretur libero; per quod homini relinqueretur voluntas sua, ut in illo adjutorio maneret si velles, ut ei daretur ac permitteret facere quod vellet. Denique quo adjuti Angeli cadentibus aliis per liberum arbitrium, alii reipla per liberum arbitrium in veritate steterunt. Cujusmodi phrasibus ita efficaces & luculentae sunt, ut ad clarè, propriè, genuinè exprimendum possibilitatis adjutorium & libertatem voluntatis cum gratiae influxu, nihil addi posse videatur. Sed simul atque ad ventilandum adjutorium voluntatis & actionis cum Pelagianis ventum est, invidiosissime libertatis interitum, fatum, coactionem, necessitatem, voluntatis oppressionem, praemii & meriti extinctionem criminantibus, nec hiscere quidem Augustinus de tali adjutorio & libertate ausus est, per quae tamen difficultas omnis & querimonia radicatus tolleretur. Iudicent Lectores quod voluerint: de me fateor facilius creditu videri Augustinum Dei gratiam perperam praedicasse, quam vel res ita perspicuas enormi stupiditate non vidisse, vel impia causa Catholicae praevagatione aperire noluisse.

CAPUT XII.

Quinto ex errore Massiliensium, qui licet adjutorium possibilitatis, & sine quo non, defenderent, tanquam gratiae Christi destructores damnati sunt.

QUINTO denique planissime intelligi potest, quae fuerit natura adjutorii Christi medicinalis quo & voluntatis & actionis, quod Augustinus & Ecclesia praedicarunt, ex conflictu, quem cum semi-Pelagianis habuit. Quod ut Lectori, deteris omnibus ambiguitatis & obscuritatis nebulis pateat, eademque repetendi fastidium caveatur, memoria recolendum est id quod latissime alio loco tradidimus, semi-Pelagianos ad illud initium fidei, orationem, desideria, similesque actus bonos, quos homini in potestate remansisse sentiebant, verè, internae, actualisque gratiae adjutorium statuisse necessarium: & hoc ipsum quoque sanctum Augustinum quando cum semi-Pelagianis errabat agnovisse. Admittebat enim libentissime adjutorium Dei, cum quo possent credere & orare si vellet, ita ut & adjutorium, & ipsum velle & nolle, quemadmodum homini primo in eorum libero relinqueretur arbitrio: horrebant verò illud capitaliter quo secundum Augustinum fiebat ut vellet. Istam verò suam gratiam sentiebant non solam sufficientem semperque otiosam praebere potestatem, quasi aut nunquam ad actum cum voluntate reperetur, aut cum jam agendum esset, vel etiam agente jam voluntate, novum genus efficaciae gratiae succede-

A ret, hoc ipso quo voluntas ageret (cujusmodi novas gratias recentiores fabricant;) sed ita dare credendi facultatem, ut cum homo pro arbitrii sui libertate gratia juvante crederet, illa eadem gratia inuaret volentem, quae nolentem non juvabat; quemadmodum de omni adjutorio, quod in libero relinquitur voluntatis arbitrio sentiri debet, nec aliter sine perspicua absurditate sentiri potest. Hujusmodi gratiam admisisse semi-Pelagianos & Augustinum cum ante Episcopatum eorum errore teneretur, fuisse ex propriis Augustini, Hilarii, & Massiliensium Presbyterorum verbis demonstravimus, simul etiam ostendimus talem gratiam sustulisse funditus omnes omnino difficultates, propter quas vitandas ad eam comminiscendam, veramque Christi gratiam repudiandam compulsi fuerant.

Quae quamvis essent juxta perspicue erutam declaratamque semi-Pelagianam sententiam certa & plana, non potuerunt tamen Augustino & Ecclesiae tanta divini adjutorii praedicatione satisfacere. Nam disertissimis verbis sanctissimus Praesul, Ecclesia probante docet, errorem esse, quem ipse tradiderat; errare quotquot ista tradunt; eos non recedere ab ea sententia quam Pelagius damnare compulsus est, gratiam Dei secundum merita dari. Nimirum quia fidem homo sibi tribuit, quantumcumque se hujusmodi